

NYHEDSBREV | 2020-2021 | 18. MARTS 2021

Når passagerrettigheder og strejker kolliderer

Generaladvokatens udkast til dom fra EU-domstolen i SAS-sagen om, hvorvidt passagerer har ret til erstatning i forbindelse med strejker foreslår, at luftfartsselskaber ikke uden videre skal betale kompensation, når en strejke medfører aflysninger. Det kræver dog, at luftfartsselskabet er uden skyld i strejken og har gjort, hvad den kunne for at undgå, at passagerne rammes.

Principiel dom om strejkers indflydelse på passagerrettigheder

De EU-fastsatte passagerrettigheder medfører, at man som passager har ret til erstatning såfremt et luftfartsselskab ikke kan levere den bestilte rejse enten gennem en længere forsinkelse eller en fuldstændig aflysning. Passagerrettighedsforordningen (forordning (EF) nr. 261/2004) indeholder dog også undtagelser, der betyder, at et luftfartsselskab kan være fritaget for at betale erstatning, såfremt aflysningen skyldes "usædvanlige omstændigheder, som ikke kunne have været undgået, selv om alle forholdsregler, der med rimelighed kunne træffes, faktisk var blevet truffet."

I en præjudiciel sag fra byretten i Attunda, Sverige (C-28/20) anmodes Domstolen om at afgøre, i hvilket omfang en overenskomstmedholdig strejke udgør en "usædvanlig omstændighed", der betyder, at et luftfartsselskab ikke skal udbetale erstatning.

Regeringens holdning

Den danske regering har intervenseret i sagen (se notat herom [her](#)). Grundlæggende finder regeringen, at et luftfartsselskab ikke er skyldig i, at der varsles en strejke, og at det må følge deraf, at en sådan strejke udgør en usædvanlig omstændighed, der ligger uden for luftfartsselskabets indflydelse.

Regeringen påpeger videre, at det kan have uheldige konsekvenser for den danske model, såfremt strejker ikke omfattes som usædvanlige omstændigheder uden for luftfartsselskabets indflydelse. Det skyldes, at det vil forrykke magtforholdet mellem arbejdsgiver og arbejdstager, såfremt arbejdstagers strejke medfører en økonomisk forpligtelse til arbejdsgiver i form af erstatning til passagerne.

Generaladvokatens holdning

Generaladvokaten følger grundlæggende samme argumentation som regeringen. Generaladvokaten går dog ikke så langt, at alle strejker fremadrettet kategoriseres som "usædvanlige omstændigheder" uden for luftfartsselskabets kontrol.

For det første understreger Generaladvokaten, at strejken skal betragtes som en "usædvanlig omstændighed", når strejken er en varslet strejke og er lovligt iværksat af en arbejdstagerorganisation som en faglig aktion med det formål at tilskynde luftfartsselskabet til at forhøje lønninger, indrømme fordele eller ændre arbejdsforhold for at imødekomme organisationernes krav. Hermed adskiller sagen sig fra dommen i C-195/17 (Krüsemann) fra 2018, hvor det var Domstolens vurdering, at luftfartsselskabet havde – i hvert fald – delvis skyld i strejken og dermed i aflysningerne.

For det andet understreger Generaladvokaten, at der påhviler luftfartsselskabet et forpligtelse til at undgå aflysninger som følge af strejke. Det gælder eksempelvis, at luftfartsselskabet skal – hvor relevant – forsøge at få strejker, der er overenskomststridige, kendt ulovlige, for derigennem at forsvare passagerens rettigheder. Luftfartsselskabet skal også gøre, hvad den kan for at ombooke passagerens rejser.

Der forventes at falde dom 23. marts 2021. Det vil herefter være op til byretten i Attunda at afsige dom med udgangspunkt i EU-domstolens fortolkning af forordningen om passagerrettigheder.

Vil du vide mere?

Generaladvokatens udkast til dom:

↳ [Her](#)

Regeringens notat om intervention i sagen:

↳ [Folketingets hjemmeside](#).

Produceret og skrevet af:

Mathias Grønbek Lydholm, EU-chefkonsulent, tlf. 5907